De kikvorsch en de os, en andere fabelen

J. de la Fontaine

bron
J. de la Fontaine, *De kikvorsch en de os, en andere fabelen*. H.J. ter Gunne, Deventer 1870-1880

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/font004kikv01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

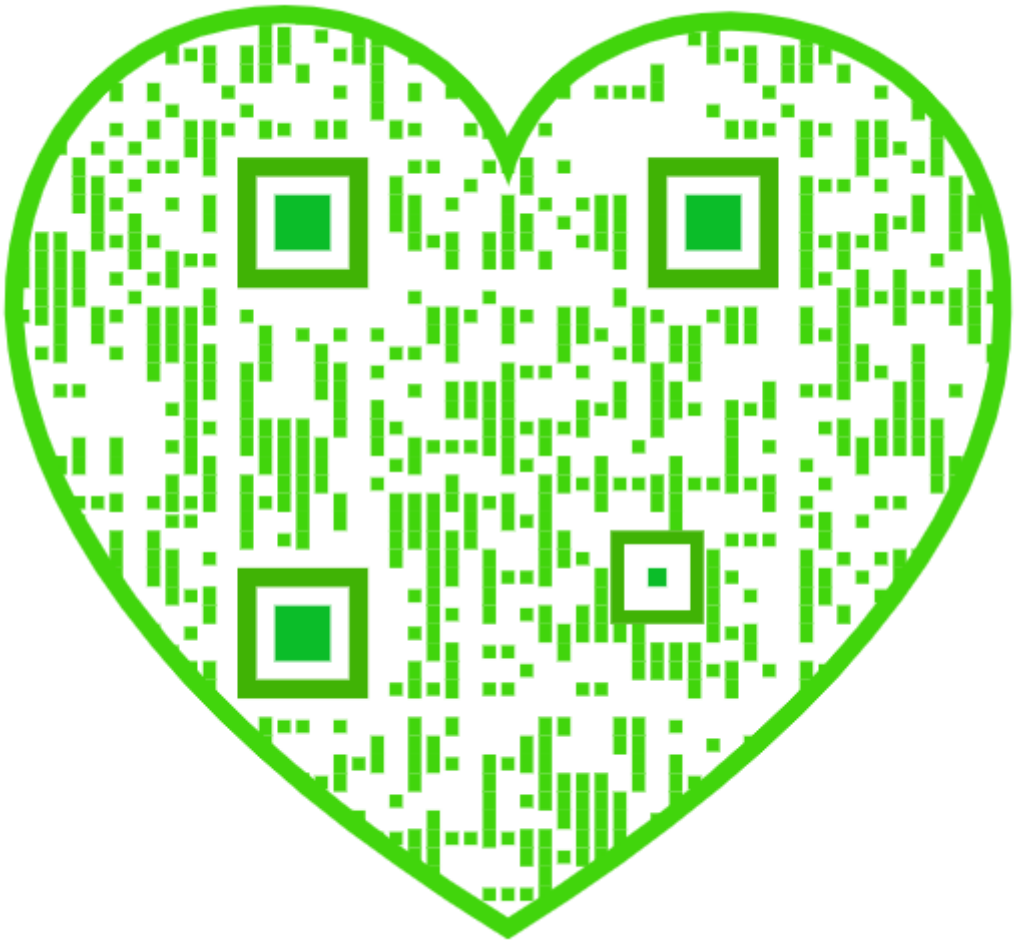

De Kikvorsch en de Os.

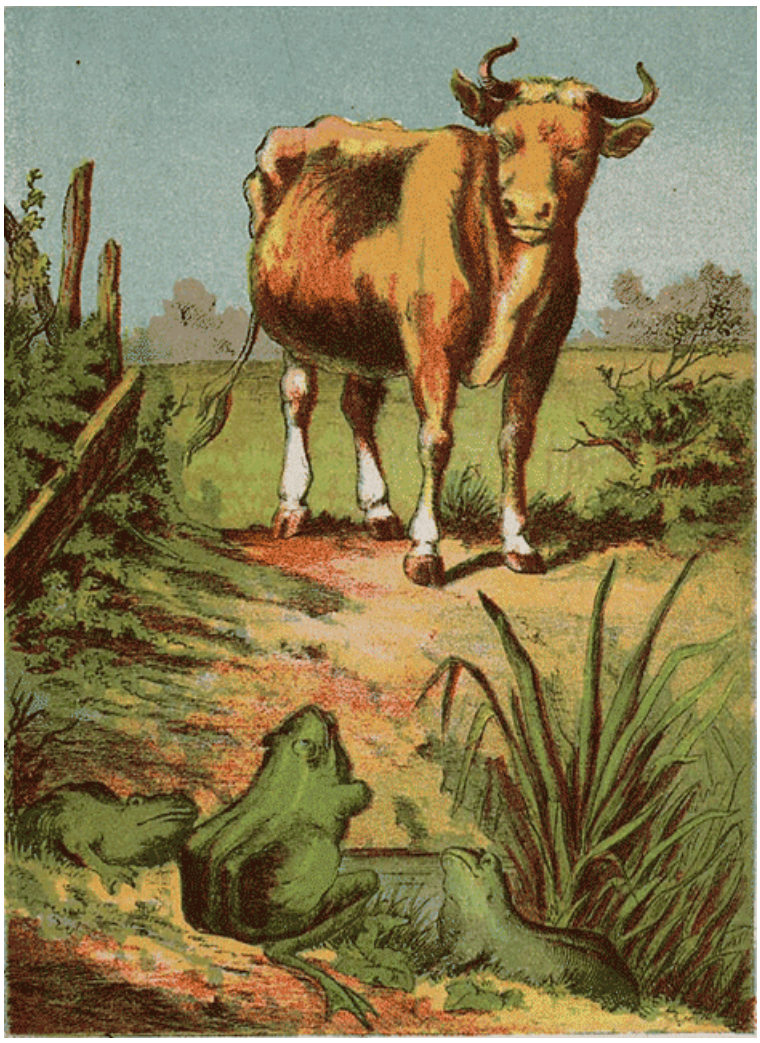

Lith Emrik & Binger Haarlem.

Een Kikvorsch zag een Os in 't gras,
Die in zijn oog aanzienlijk was;
En, toornig dat natuur hem had een lijf gegeven
Niet grooter dan een ei, en om in slijk te leven,
Sprak hij, met een vergramden geest:
'Ik wil zoo dik zijn als dat beest.'
Hij blies zich op, en riep: 'Mijn zuster! wil toch kijken,
Spreek! zal mijn dikheid haast die van dit beest gelijken?' -
'Nog niet!' sprak zuster. - 'Wel!' hernam de Kikvorsch toen,
'Ik zal nog sterker poging doen:
'Ziedaar!' - 'Op verre na kunt gij niet bij hem komen!'
Sprak zuster. - 'Dan nog ééns een poging ondernomen!'
Was 't antwoord. 'Nu, vriendin! ziedaar!' -
'Gebuur, 't gelijkt er nog niet naar!'
Zei zuster. - 't Arme beest deed toen zoo sterk een poging,
Dat barsten 't loon was der beooging.

* * *

't Is droevig dat alom, in menschelijken schijn,
Zoo vele zulke Kikkers zijn!
De burgerpracht trotseert zelfs 't hof aan alle kanten.
Een kleine prins heeft afgezanten;
Een hofbeambte, hoe gering,
Begeert in zijn gevolg voor 't minst één edeling.
Een prulpoëet onwaard, dat wij zijn onzin lezen,
Wil heden een Homeer, een Poot of Vondel wezen.

De Kraai getooid met Pauwenveeren.

Lith Emrik & Binger Haarlem.

In ruitijd zag een Pauw zich door een Kraai bespied.
De veeren, die de Pauw ter aarde vallen liet,
Vergaarde straks de Kraai, en tooide zich daarmede.
Toen voegde zij zich stout bij eenen Pauwenstoet,
Zij waande elk had het oog geslagen op den gloed
Van haren schoonen hals, en mat schier elke trede.
Zij werd bekend, en de zottin
Werd straks bespot door heel 't gezin.
De heeren Pauwen, boos om 't misbruik hunner veeren,
Nog eindloos meer gebelgd om 's Kraaien roekloosheid,
De Kraaien zelf, verstoord door dat verwaand trotseeren,
't Schold al die dieverij; de straf was ras bereid:
't Beest zag door Kraai en Pauw zich uit de deur geleid.

* * *

Het wemelt overal van Kraaien met twee beenen,
Die onbeschaamd haar schoon van anderen ontleenen.
Dat heet in 't letterrijk een letterdieverij,
En letterdieven!... Nu! die gasten,
Vermeet ik mij niet aan te tasten;
Dit zijn mijn zaken niet; 'k vond daar geen reekning bij.

De Ezel en de Hond.

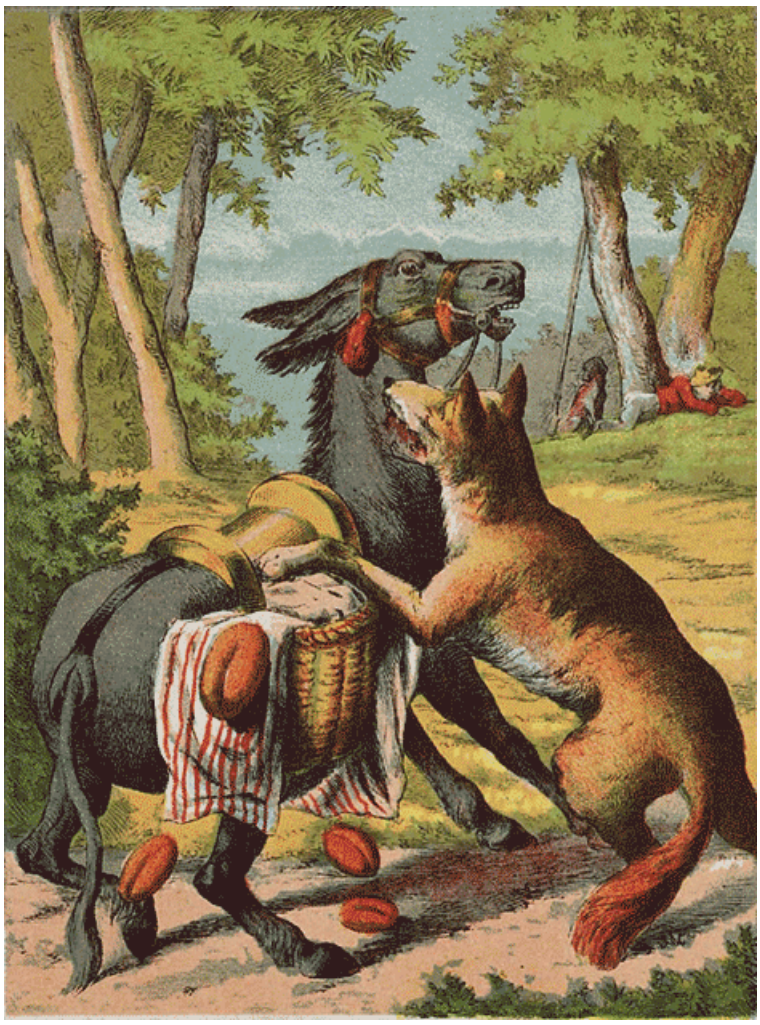

Lith Emrik & Binger Haarlem.

Ons voegt het op deze aarde elkander hulp te geven:
Die wet is door natuur den menschen voorgeschreven;
Maar 't schijnt aan de Ezels niet. Althans één hunner kwam
Op zeekren dag zoover, dat hij die wet verlachtte.
Ik weet niet hoe dit beest toen kwam op die gedachte;
Omdat hij anderszins zoo goed was als een lam.
Hij ging met 's meesters Hond door eene vette weide,
   Men stapte, al mijmrend, deftig voort.
De beesten hadden slechts één baas tot hun geleide,
Die zich te slapen lei, door 't schoon der plaats bekoord.
De Langoor viel terstond op gras en lekkre planten,
Die hem natuur hier bood, en dat aan alle kanten;
Alleen hij zag in 't land geen distelkruiden staan,
Doch hij bekreunde zich ditmaal hier weinig aan.
   Men moet zijn smaak niet altijd hooren,
Één schotel min of meer doet aan een gastmaal niet.
In 't kort, onze Ezel scheen dit uur zich niet te storen,
      Dat hij in 't veld geen distels ziet.
Intusschen voelt de Hond zich door den honger plagen,
En spreekt: ‘Och! kameraad! leg u een weinig neer,
Dan krijg ik uit den korf, dien ge op uw rug moet dragen,
Één mondvol roggebrood, dit 's al wat ik begeer.’ -
De Langoor sprak geen woord; beducht van door het praten
   De smul te zullen achterlaten,
      Speelt hij den dooven langen tijd;
Doch om van 's makkers drang in 't eind te zijn bevrijd,

Sprak hij: ‘Heb toch geduld, en hoor, mijn goede makker!
Ik raad u dat gij 't smeeken staakt,
Tot straks, als onze baas ontwaakt.
Verwacht dan 't daaglijksch deel. Vast wordt de baas straks wakker.’
Terwijl men zich dus bezig houdt,
Verschijnt een groote Wolf, door honger uit het woud
In 't open veld ter jacht gedreven.
Onze Ezel smeekte toen terstond
Den afgewezen braven Hond,
Hem daadlijk alle hulp te geven,
In 't aanzien van den Wolvenmond.
Doch dees sprak op zijn beurt: ‘Hoor hier, mijn goede makker!
Zorg dat gij fluks van hier geraakt,
Tot straks, als onze baas ontwaakt;
Hij wordt voorzeker spoedig wakker!
Loop wat gij loopen kunt, denk spoedig aan 't vertrek;
En zoo de Wolf u in mocht halen,
Gij kunt hem meesterlijk betalen,
Met uwe hielen voor zijn bek.
Gij kreegt uw ijzren hak nog nauwlijks aan de voeten,
Daarmede kunt gij fraai de Wolvenkaak begroeten.
Gij slaat gewis den moorder plat.’
Bij 't spreken dezer schoone woorden,
Voelt de Ezel zich reeds aangevat,
En door den Wolvenmuil vermoorden.
't Besluit dus, dat men steeds, in vóór- en tegenspoed,
Elkaar behulpzaam wezen moet.

De Kikvorschen om een Koning vragende.

De Vorschen, moe van 't volksbestier,
Bestookten Jupiter, met schrikkelijk getier,
En eischten dat die god hun zoude een koning geven.
De godheid, door dien drang schier dagelijks gedreven,
Stond, eindelijk hun dringen moe,
Hen een vrijmachtig koning toe.
Daar stortte van omhoog in 't water,
Met zulk een schrikkelijk geklater,
Dat ons moerassig volk, van aard
Zoo dwaas, als lichtelijk vervaard,
Besloot op 't oogenblik te duiken,
In modder, slootgewas en struiken;
En niemand hunner dorst in lang,
(Dus hield de schrik hen in bedwang)
Een oog slaan op den reus tot hunnen vorst verheven.
Geen wonder: 't was een blok, dat de opperste Jupijn,
Om van hun drang ontlast te zijn,
Hen tot een koning had gegeven.
Door 's vorsten achtbaarheid was elk door vrees beheerscht.
Één Kikker waagde 't eindlijk eerst
Den nieuwen opperheer te aanschouwen;
Maar vol van vrees en wanvertrouwen.
Een tweede waagt het mede; al de andren volgen na,
En straks sloeg 't gansche heir den nieuwen rijksvorst ga.
Men wordt gemeenzaam, gansche benden
Beklommen 's konings rug en lenden.

De vorst hield zich gansch stil, en van gevoel beroofd;
Straks maalde al 't Kikkerheir Jupijn op nieuw aan 't hoofd.
‘Schenk ons een anderen vorst,’ dus sprak het, ‘waard der kroning.’
Toen gaf hen Jupiter een Kraan tot hunnen koning.
De vreugd was straks ten hoogsten top;
Maar deze koning slokt hen op.
Toen sterker bij Jupijn aan 't klagen!
‘Ben ik,’ dus sprak de god, ‘een slaaf van uw behagen?
Denkt ge ons, door dwaze grij bij gril,
Dan te onderwerpen van uw wil?
Moet ik mij naar uw wensch gedragen?
Waarom hebt gij in 't eerst, met zooveel woest getier,
Gekreten tegen 't oud bestier?
Waarom een nieuw gesmeekt, daar 't oude u moest vernoegen?
'k Heb u verhoord; gij moest u naar den koning voegen,
Dien ik vereerde met den staf;
Zijn zachtheid deed uw rijk het minste leed niet schromen.
Verstaat u thans met hem dien ik na Blok u gaf,
Uit vrees dat erger vorst dan Kraan mocht tot u komen.’

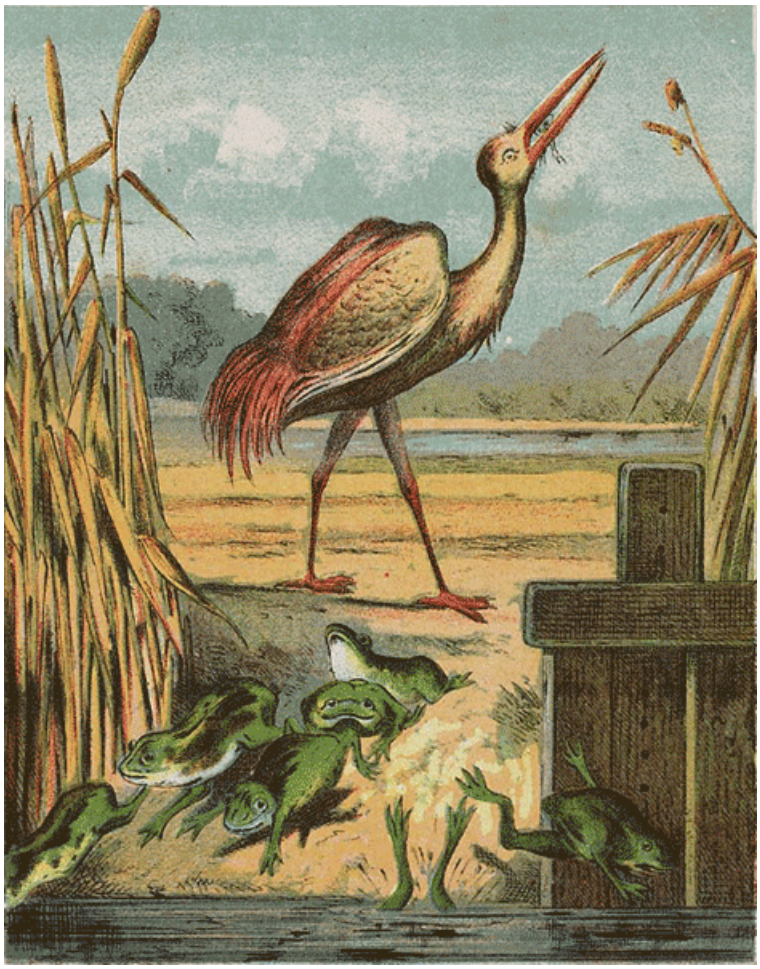

Lith Emrik & Binger Haarlem.

Het Hert zich in 't Water spiegelend.

't Gebeurde eens dat een Hert in eene heldre beek,
Zich met verwondering bekeek,
De schoonheid zijner hoornen roemde,
Maar zijne dunne beenen doemde;
Deez' toonden in den stroom zich langer uitgerekt.
‘Geen evenredigheid is tusschen hoofd en voeten!’
Dus sprak hij, en niets kon zijn bittre spijt verzoeten,
Op 't zien der schaduw. ‘Hoe! natuur heeft met haar hand
De schoonste trekken op mijn fraaie kruin geplant;
Moest zij me onteeren door mijn beenen!
Daar ze mij zulke fraaie kon verleenen!’
Dus morrend, voelt hij op dien stond
Zich aangegrepen door een hond.
Hij trachtte in 't bosch zich zoek te maken;
Zijn hoofdtak wordt hem nu een schadelijk sieraad,
Want langs wat laan of pad hij gaat,
Zijn horens blijven straks in loof of boomtak haken,
En maken dus voor hem zijn voeten nutteloos.
Toen werd het beest geweldig boos;
't Verwenschte op 't sterkst, door doodschrik aangedreven,
Het jarelijks geschenk zijn fraaien kop gegeven.
Dus vloekt het Hert zijn voet, ten vlucht hem toegedeeld,
Terwijl een kreupelbosch, of schaadlijk woud hem streelt,
Als waar 't voor hem een plaats om zonder zorg te leven.

* * *

't Gaat dikwijls met den mensch juist zoo als met die beest:
Op 't *nut* wordt niet geacht; aan *schoonheid* denkt men 't meest.

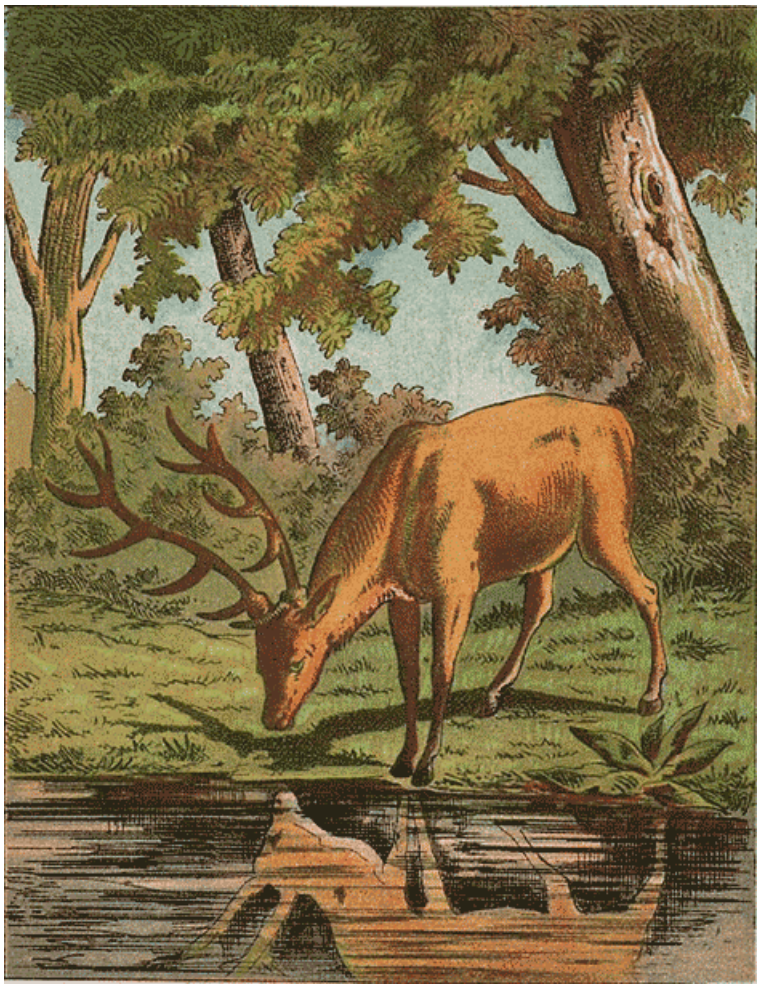

Lith Emrik & Binger Haarlem.

De Haas en de Kikvorschen.

Een Haas raakte in zijn nest bedeesd aan 't redeneeren,
(Een bloodaard vindt het logge nest,
In waarheid! allerwegen best
Geschikt tot diep gepeins van 't geen zou kunnen deren.)
Hij was ter prooie aan zijn verdriet:
't Is al gevaar, waarheen hij ziet.
'Hoe ongelukkig is een wezen,'
Dus sprak hij, 'dat niets kent dan vreezen!
Wat is een angstig hart een pijnlijk ongeluk!
De mond smaakt zonder schrik geen stuk!
Nooit vreugd! en altijd vrees voor 't leed dat op kan komen!
Dus leef ik evenwel! o Dat verbruide schromen
Sluit, schoon ik slaap, nooit mijn gezicht!' -
'"Verbeter u!" roept hier een strenge wijze licht. -
Maar, inderdaad, is dan het vreezen
Een kwaal, die licht zich laat genezen?
Ik stel voor zeker neen, en hou
De menschen, zooals ik, bevreesd, ter goeder trouw.'
Dus sprak de Haas, terwijl zijn sluimrend oog steeds waakte,
En alles hem beangstigd maakte:
Een schaduw, windje, een niets, jaagt schier de koorts hem aan.
't Zwaarmoedig dier, dus sterk door angsten aangedaan,
Verneemt een klein gerucht: dit was voor hem een teeken
Van nood, en om terstond snel vluchtende op te breken.

Lith Emrik & Binger Haarlem.

Hij komt nabij een sloot, en ziet een ganschen hoop
Van Kikkers, hoogst ontsteld door zijn gezwinden loop,
Als hadden zij de hand eens moordenaars te ontkomen,
    Zich ijlings werpen in de stroomen. -
    ‘Och!’ sprak de vlugge bloodaard toen,
‘'k Zie dat ik andren doe wat andren aan mij doen:
Mij jaagt men vrees aan, ik doe andren weder vreezen.
Daar zijn er dus die ik ontzaggelijk kan wezen!
Ik heb de siddering door 't Kikkerheir verspreid!
    Van waar komt mij die dapperheid?
Hoe! dieren die, verbaasd, mij, op mijn komst, ontloopen!
Ik mag dus op den naam van oorlogsbliksem hopen!
En zie dat op deze aard geen laffe bloodaard leeft,
Die tot zijn makker niet nog laffer bloodaard heeft.’